

a.remissvar@regeringskansliet.se
jenny.oretun.wilnier@regeringskansliet.se

Arbetslöshetsförsäkringen och förvaltningslagen, dnr A2021/01560

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) har granskat förslagen i promemorian utifrån myndighetens ansvarsområde.

IAF tillstyrker att förvaltningslagens bestämmelser om ärendehandläggning uttryckligen blir gällande hos en arbetslöshetskassa vid handläggning av ärenden enligt lagen om arbetslöshetsförsäkring och överklagande av en arbetslöshetskassas beslut i sådana ärenden. Även om arbetslöshetskassorna i stor utsträckning redan i dag tillämpar dessa handläggningsregler innebär ett uttryckligt lagkrav en tydlighet som underlättar IAF:s tillsyns och granskningsverksamhet.

Utformningen av hänvisningen till förvaltningslagen i lagen om arbetslöshetsförsäkring (kap. 5 och författningskommentar)

I promemorian anges (4.1.4) att bestämmelserna i 1–4 §§ förvaltningslagen är av sådan art att de inte blir aktuella för arbetslöshetskassors handläggning av ärenden enligt lagen om arbetslöshetsförsäkring. Det framgår dock att bestämmelsen om förvaltningslagens subsidiaritet i 4 § ska tillämpas. Bestämmelserna i 5–8 §§ förvaltningslagen som anger ”grunderna till god förvaltning” gäller i all myndighetsverksamhet och inte bara vid handläggning av ärenden.

Bestämmelserna om legalitet, objektivitet och proportionalitet i 5 § förvaltningslagen får anses gälla även om en direkt hänvisning till denna paragraf inte görs. Bestämmelserna om service i 6 § och om tillgänglighet i 7 § förvaltningslagen har en nära koppling till offentlighetsprincipen. Enligt 2 kap. 4 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och bilagan till den lagen gäller vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av allmänna handlingar hos myndigheter i tillämpliga delar också handlingar hos arbetslöshetskassor, om handlingarna hör till prövning av ärenden om arbetslöshetsersättning. I och med detta får

kraven på service och tillgänglighet redan nu anses finnas hos arbetslöshetskassorna. Förvaltningslagen riktar sig inte bara till den enskilda myndighetens verksamhet. Den innefattar även enligt 8 § skyldigheter för andra myndigheter samt rättigheter för enskilda. Att arbetslöshetskassorna, som är privata föreningar, skulle jämföras med myndigheter kan enligt IAF ifrågasättas.

IAF avstyrker att hänvisning till 1-8 §§ förvaltningslagen görs i 15 kap. 18 § lagen om arbetslöshetsförsäkring. Vissa av dessa bestämmelser, primärt 1-3 §§ är inte relevanta för arbetslöshetskassorna. Vad avser övriga bestämmelser anser IAF att dessa antingen regleras genom befintlig lagstiftning eller genom förslag till ny lag om arbetslöshetsförsäkring. IAF anser även att detta skulle göra det tydligare vad avser arbetslöshetskassornas övriga verksamhet som inte föreslås omfattas av förvaltningslagen.

Det primära syftet är enligt IAF att arbetslöshetskassornas myndighetsutövning, dvs. ärendehantering enligt lagen om arbetslöshetsersättning, sker på ett rättssäkert sätt. Detta syfte skulle enligt IAF kunna nås genom i 15 kap. 18 § hänvisa till bestämmelserna som rör ärendehandläggning; dvs. 9-49 §§ förvaltningslagen och att även ange att dessa bestämmelser är subsidiära;

”15 kap.18 § Bestämmelserna i 9-49 §§ förvaltningslagen (2017:900) ska tillämpas när en arbetslöshetskassa handlägger ärenden enligt denna lag. Arbetslöshetskassan ska då jämföras med en myndighet. Om en annan lag eller en förordning innehåller någon bestämmelse som avviker från förvaltningslagen, tillämpas den bestämmelsen.”

I detta ärende har generaldirektör Peter Ekborg beslutat och Tomas Lindblad Wieslander har varit föredragande. I arbetet med och vid beredningen av ärendet har även Dan Svensson och chefsjurist Lena Byström deltagit.

Peter Ekborg
Generaldirektör

Tomas Lindblad Wieslander
Jurist